

30. mednarodni simpozij Obdobja na temo meddisciplinarnost v slovenistiki

RA SLOVENIJA 3, 19.11.2011, KULTURNA PANORAMA, 13:05

V Ljubljani se zaključuje 30. mednarodni simpozij Obdobja, ki velja za osrednje slovenistično znanstveno srečanje. V treh dneh je združil preko 90 udeležencev iz desetih držav. Predstavili so okrog 80 referatov na temo meddisciplinarnost v slovenistiki. Aleksander Čobec.

ALEKSANDER ČOBEK: Simpozij Obdobje že 30 let prinaša nova znanja in vsebine ne le v domači, ampak tudi mednarodni prostor. V tem času je nastalo že preko 1.500 prispevkov, ki jih težko spregleda literarna zgodovina in teorija. Letošnjega je odprla jezikoslovka Ada Vidovič Muha, ki je na plenarnem predavanju orisala 30 let simpozija in opozorila na nekatera prelomna obdobja.

ADA VIDOVIČ MUHA (jezikoslovka): Zdi se mi, da po 10. simpoziju, to se pravi, ko se je končal pregled obdobj v slovenski literaturi in jezikoslovju in sploh v humanistiki je nastalo neke vrste konceptualno zatišje, ki pa je bilo ustvarjalno. Premišljalo se je o tem, kako oblikovati krovno temo teh srečevanj mednarodnih in mislim da smo se po pravzaprav kar nekaj letih, ta leta so zapolnili jubilejni simpoziji, posvečeni Miklošiču, Franu Miklošiču, Ramovšu, Vatroslavu Oblaku, torej da so se po tem obdobju potem oblikovala krovna tema metode in zvrsti. Veliko predlogov tudi drugačnih je bilo, vendar se mi zdi, da vsi tisti simpoziji, ki so se v tem prehodnem obdobju osmih let zvrstili, da so nekako šli v smer raziskovanja različnih metod in zvrsti v smislu, tudi klasičnem smislu praške jezikovno-sistemske stilistike.

ČOBEK: V kolikšni meri pa so ti simpoziji predstavili slovenistiko tudi tujemu okolju, strokovnjakom iz tujine?

VIDOVIČ MUHA: Mislim da v veliki meri, oziroma pomembnem obsegu. Akademik Paternu, ki je idejni oče tudi simpozijev meni, da ne bo mogla literarna zgodovina, niti literarna teorija, da ne bo mogla več mimo teh 30 obsežnih debelih knjig, v katerih objavljajo, se pravi nastopajo tudi na simpozijih tuji strokovnjaki, ki se ukvarjajo s slovenistiko, oziroma slavistiko in so zanimivi. Gre za izjemno pomembno mednarodno afirmacijo Slovenistike, oddelka za slovenistiko na Filozofski fakulteti in tu bi, pričakujem da to prireditev, oziroma to znanstveno srečevanje tako vidijo tudi tisti, ki nam dajejo nujno potreben denar, oziroma finančna sredstva.

ČOBEK: Drugo plenarno predavanje je bilo meddisciplinarno v polnem pomenu besede in tako popolnoma v duhu osrednje teme simpozija meddisciplinarnosti v slovenistiki. Zaupali so ga psihologinji Ljubici Marjanovič Umek, ki je opozorila na občutljivo obdobje razvoja govora pri otrocih od 6. meseca do 5. leta starosti.

LJUBICA MARJANOVIČ UMEK (psihologinja): Jezik dejansko uporabljajo v tej pragmatični funkciji kot svoje lastno orodje. Sočasno pa zmorejo in zato je to občutljivo obdobje, in razvijejo razvid skladno jezika, kar pomeni, da ne govorijo v tako imenovanih enobesednih stavkih, ampak znajo osnovna pravila skladijska, kar pomeni da začenjajo rabiti množino, da začenjajo sklanjati stvari, da jih spregajo in podobno in vse to zmorejo tako rekoč v vseh jezikih – tukaj ni razlike med slovenščino in drugimi jeziki, otroci narediti tja nekje do 5., 6., leta starosti in to je za njih neke vrste izziv in pomembna povratna informacija to, da znajo zdaj, ne vem, svoje počutje opisati nekomu, ki ga ni bilo zraven. Da se lahko s svojim vrstnikom, ne samo z odraslo osebo, ki bere njegove misli tudi, če jih otrok ne sporoči, ampak s sovrstnikom pogovarjati in zato zelo uživajo v tem. Ko pa kasneje dobite otroka starega 7 let, 8 let in ga začnete v obdobju, ko bi on jezik že moral rabiti v funkciji mišljenja, ali v funkciji pridobivanja znanja. Torej, to je tisto obdobje, ko pismenost služi že nečemu več, a ne – temu da jaz berem, da uživam v zgodbi in podobno takrat učiti otroka osnovne kompetentnosti, torej novih besed, načina, kako se tvorijo stavki, zakaj so stavki vzročno-posledični drugačni kot ti, ki so priredni in podobno, je to popolnoma nezanimivo za te otroke z vidika njegovih kognitivnih zmožnosti. In zato tega nočejo niti poslušati, niti ponavljati in ostanejo pravzaprav

na nek način prikrajšani v govornem razvoju skozi celotna ta kasnejša obdobja, ko pravim da jezik postane samo še orodje za širše pozicioniranje kognitivnih funkcij in pa znanja.

ČOBEC: Simpozij Obodnja pripravlja Center za slovenščino kot drugi tuji jezik pri oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Udeležujejo se ga strokovnjaki iz Slovenije, Avstrije, Bolgarije, Hrvaške, Italije, Makedonije, Poljske, Rusije, Slovaške in Srbije. Prihodnji, 31. simpozij Obodnja bo potekal na temo slovenske dramatike.